

Samfunnsrefs i madrigalform

NY CD: Komponist Cecilie Ore har beveget seg fra hardcore samtidsmusikk med høy intensitet, til et nytt tonespråk med en mer harmonisk palett. Og nå begynner musikken hennes gjerne i ordene.

VOKALMUSIKK: Komponist Cecilie Ores vokalmusikk kommer nå på nytt album.

Foto: Ketil Born

LARS O. FLYDAL
lars.flydal@vl.no

– Du har endret kraftig på estetikken din, på 90-tallet var det både raseri og intensitet i musikken din – og mange musikere mente den var uspillelig? – Ja, nå er musikken min mindre dissonerende, og kanskje mer tilgjengelig for øret. Musikk må fenge, og jeg tror intensiteten er der fortsatt – men i et litt mildere tonespråk. I dag er jeg mer opptatt av at det musikalske uttrykket må forholde seg til verden – og at den fremtrer tettest mulig opp mot en fysisk berøring.

– Du er sterkt opptatt av menneskerettigheter, ytringsfrihet og urettferdighet – og står gjerne frem som samfunnsrefser?

– Ja, men uten at det blir partipolitiske innlegg. Jeg kaller det samfunnskritikk, og vil gjerne være en stemme på den arenaen. Etter at jeg begynte å komponere opera, fikk jeg et sterkere forhold til tekstmaterialet – og helheten i det musikalske uttrykket. Jeg fant et nytt fortellergrep, og ville utfordre protestsang-tradisjonen. Mye av uttrykket på CD-en er sterkt i slekt med madrigalkomedie-tradisjonen i renessansen, med sin utfordrende og

provoserende tilstedeværelse – på gater og torg, tett på folket.

– Hvilke kår har ytringsfriheten i dag?

– Den er under sterkt press, og det er veldig trist. De som føler seg krenket har fått mer spillerom til å stoppe nødvendig kritikk. Vi må aldri undervurdere verdien av kritiske røster. Bare de ti siste årene er det blitt vanskeligere å uttale seg om kontroversielle emner, over hele verden. Det er på sin plass å rope et varsko, rom for uenighet er en forutsetning for demokratiet. *Come to the Edge*, tar opp disse problemstillingene og er tileg-

net Pussy Riot og deres kamp for ytringsfrihet i Russland. Verket blir sunget med stor innlevelse av Ensemble 96.

– Et sentralt verk på det nye albumet er *Pave-trilogien*. Her fortelles historier som den katolske kirke ikke er spesielt stolt av – som *Dead Pope on Trial*?

– Dette er historien om pave Formosus og hva han ble utsatt for etter sin død i 896. Hans råtnende lik ble gravd opp, kledd i fulle pontifikalier og stilt for retten anklaget for å ha misbrukt sin stilling. Liket ble utallige ganger gravd opp og straffet post mor-

tem. Verket er bestilt og fremføres utrolig fint av vokalensemblet Nordic Voices, og den er laget som en musikalsk fortelling i madrigal-komedie-tradisjonen. Den andre historien, *The Pregnant Pope!*, handler om pavinne Johanna som skal ha skjult at hun var kvinne og fremstått som pave Johannes VIII fra 853 til 855. Hun ble avslørt da hun fødte under en prosesjon, og ble deretter henrettet. I ettertid utviklet man en stol med hull i slik at man kunne eksaminere og stadfeste at de kommende paver var av riktig kjønn.

– Dette er tydelig religionskritikk?

– Absolutt. Men kritikken har en tydelig humoristisk undertone, og stiller generelle spørsmål rundt både tro og overtro. Jeg har jobbet mye med de tre store verdensreligionene i forbindelse med operaen *Adam & Eve – a Divine Comedy*, hvor jeg tok opp tema vold mot kvinner sett i et religiøst perspektiv. Jeg mener det er viktig å kaste et kritisk blikk på religiøse dogmer. Folk må selvsagt få tro hva de vil, men når tro legger til rette for diskriminering av enkeltindivider i samfunnet, det være seg undertrykking av kvinner eller homofile, er det viktig å yte motstand. Vi må aldri slutte å stille spørsmål ved autoritære ideologier, uansett hvor «hellige» de måtte være.

– Du er blitt mer opptatt av ordene, musikken starter ofte der?

– Tekstene er utviklet i samarbeid med dramaturg Bibbi Moslet. Når jeg komponerer vokalmusikk er tekstene min sarringspartner. Musikken springer ut av ordenes rytme og klang, men også fra tekstenes semantiske og psykologiske innhold. Tekstene gir meg både motstand og ideer.

– Du er den eneste komponisten som har fått et verk fremført fra Stortingets talerstol, i forbindelse med Grunnlovsjubileet i 2014 – selv der stiller du spørsmål med hva vi har oppnådd?

– Jeg er opptatt av å stille spørsmål ved det meste. Det er ikke sikkert vi finner et klart svar, men problemstillingene må reises. Ord må ikke bli ulovlige, man må kunne både kritisere og krenke, selv om noen vil oppleve spørsmålene som ubehagelige. Men trusler er ikke beskyttet av ytringsfriheten, de tilhører rettsvesenet. Eir Inderhaug fremfører verket virtuost og vakkert.

ÅNDS-VERK-STEDET

Hver mandag spør vi aktuelle musikere og komponister hvordan og hvorfor musikken oppstår.

◊ I dag: Komponist Cecilie Ore.

◊ Aktuell med albumet *Come to the Edge – Cecilie Ore Vocal Music* (Aurora ACD 5096).

◊ *Come to the Edge* fremføres av Ensemble 96, dirigent Nina T. Karlsen.

◊ *Who do you think you are?* fremføres av Eir Inderhaug.

◊ *The Vatican Trilogy* fremføres av Nordic Voices.

◊ Cecilie Ore vakte internasjonal oppmerksomhet for sine elektroakustiske verk på 1980-tallet, og fikk flere priser. Hun har skrevet bestillingsverk for BBC Symphony Orchestra og BBC Singers, og samarbeidet mye med vokalensemblet Nordic Voices, og Cikada strykekvartett.

◊ Hun har skrevet flere operaer, kammermusikk, vokal- og orkesterverk.

◊ Cecilie Ore har fått Lindemanprisen og Arne Nordheims komponistpris.